

Nadere regels zonnepanelen op beschermde gemeentelijke monumenten Venlo

Burgemeester en wethouders van de gemeente Venlo;

gezien het voorstel van 27 augustus 2024;

gelet op

Artikel 5.1, eerste lid onder a van de Omgevingswet in samenhang met artikel

- 22.8 Omgevingswet;
- Artikel 4.2.3 van de Erfgoedverordening Venlo 2024;
- Het advies van de Adviescommissie Welstand en Erfgoed van 28 maart 2024

overwegende, dat;

- Wij op grond van artikel 4.2.3 van de Erfgoed Venlo 2024 bevoegd zijn tot het vaststellen van nadere regels voor beschermde gemeentelijke monumenten;
- Deze nadere regels houden in een vrijstelling van het verbod in de erfgoedverordening om zonder omgevingsvergunning een gemeentelijk monument onder meer te verstoren of te wijzigen voor de gevallen beschreven in artikel 1.4 e.v.;
- Wij van deze bevoegdheid gebruik maken en omgevingsvergunningsvrije activiteiten willen toelaten bij beschermde gemeentelijke monumenten om een bijdrage te leveren aan de energietransitie, zonder afbreuk te doen aan de monumentale waarden van de betreffende panden. E.e.a. mede in het belang van het behoud van het monument;
- Bij het opstellen van deze nadere regels de advieslijn van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed uit 2020 is betrokken;
- Bij het opstellen van deze nadere regels betrokken is het voorbeeld afwegingskader voor zonnepanelen en -collectoren zoals opgenomen in de brochure PV-systemen in rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten. Gemeentelijk beleid maken met aandacht voor erfgoed van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed uit 2023.

gehoord de Adviescommissie Welstand en Erfgoed van 28 maart 2024.

besluiten:

Onderstaande nadere regels zonnepanelen op, aan of bij beschermde gemeentelijke monumenten in de gemeente Venlo 2024 vast te stellen.

1.1 Definities

1. Deze Nadere regels verstaan onder:
 - a. Adviescommissie: Adviescommissie Welstand en Erfgoed, zoals bedoeld in artikel 1 van de Erfgoedverordening Venlo 2024.
 - b. Beschermde monumenten: gemeentelijk monument, zoals bedoeld in artikel 1 van de Erfgoedverordening Venlo 2024.
 - c. Dakelementen: doorbrekingen of andere elementen op het dak die geen onderdeel uitmaken van de dakbedekking, zoals schoorstenen, dakramen, dakkapellen, decoraties en windveren.
 - d. Ensemble: een op grond van artikel 1.1 van de Erfgoedverordening Venlo 2024 aangewezen gemeentelijk monument met cultuurgooederen.
 - e. Openbaar toegankelijk gebied: weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994 alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar vaarwater en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen door langzaam verkeer (zie ook Bijlage I, Besluit bouwwerken leefomgeving).
 - f. Omgevingsvergunning: vergunning als bedoeld in de artikel 5.1, lid 1 onder a van de Omgevingswet in samenhang met artikel 22.8 Omgevingswet en de Erfgoedverordening artikel 4.2 lid 1 sub a Erfgoedverordening Venlo 2024, voor zover het een activiteit betreft die betrekking heeft op een beschermd gemeentelijk monument.
 - g. Zonnepanelen: installaties die worden aangebracht voor het opwekken van zonne-energie of het verwarmen van water op daken, waaronder zonnepanelen, watergedragen zonnecollectoren, heatpipes, PVT-panelen en daglichtpanelen, inclusief de bijbehorende leidingen, bedrading en omvormer(s).

1.2 Doel

Deze nadere regels geven aan in welke gevallen zonnepanelen omgevingsvergunningsvrij kunnen worden gerealiseerd op, aan of bij beschermde gemeentelijke monumenten. Hiermee wordt het eigenaren van beschermde gemeentelijke monumenten eenvoudig gemaakt duurzame energie op te

wekken. Hiermee is tevens het algemeen belang van instandhouding en behoud van beschermde gemeentelijke monumenten gediend. Dit zonder afbreuk te doen aan het behoud van historische materialen, constructies en beeldkwaliteit van beschermde gemeentelijke monumenten.

1.3 Toepasselijkheid

Deze nadere regels zijn van toepassing op, aan of bij beschermde gemeentelijke monumenten volgens de definities vermeld in artikel 1.1, met uitzondering van gemeentelijke monumenten die op basis van de Cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Venlo zijn aangeduid met een 'bouwhistorische verwachtingswaarde' (zie Bijlage 1) en op grond van het omgevingsplan zijn aangeduid met 'beeldbepalende bebouwing' (zie Bijlage 2).

1.4 Vergunningsvrij plaatsen zonnepanelen

Er is geen omgevingsvergunning nodig voor het plaatsen van zonnepanelen op, aan of bij beschermde gemeentelijke monumenten als wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 1.4.1 en de criteria van artikel 1.4.2:

1.4.1 Er wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. De zonnepanelen zijn niet zichtbaar vanaf openbaar toegankelijk gebied.
- b. Het pand maakt geen onderdeel uit van een ensemble, een historische buitenplaats of een onlosmakelijke eenheid blijkend uit de redengevende beschrijving.
- c. Er wordt geen cultuurhistorisch waardevol groen gekapt ten behoeve van het plaatsen van de zonnepanelen.
- d. Er zijn geen constructieve voorzieningen noodzakelijk om het beschermde monument te versterken ten behoeve van de zonnepanelen.
- e. Het aanbrengen van het benodigde kabel- en leidingwerk ten behoeve van de zonnepanelen mag alleen op, aan of bij onderdelen van het monument welke vanuit het oogpunt van erfgoed geen waarde hebben.
- f. Er is sprake van reversibele plaatsing. Dit betekent dat de zonnepanelen geplaatst en verwijderd kunnen worden zonder dat er schade ontstaat aan het beschermd gemeentelijk monument.
- g. De zonnepanelen voldoen aan de in lid 1.4.2 genoemde criteria.

1.4.2 Er wordt voldaan aan de volgende criteria:

Algemeen:

- a. De zonnepanelen worden geplaatst binnen het dakvlak.
- b. De zonnepanelen worden geplaatst direct op het dakvlak.
- c. De zonnepanelen liggen evenwijdig aan de hellingshoek van het dakvlak.
- d. De bestaande onderliggende dakbedekking blijft gehandhaafd.
- e. De dakbedekking waarop de zonnepanelen worden geplaatst, bestaat niet uit bijzondere of kwetsbare materialen zoals zeldzame typen dakpannen (handgevormde dakpannen, kruispannen of Tuile du Nord pannen) en leien, riet, koper, zink of lood.
- f. De dakbedekking waarop de zonnepanelen worden geplaatst zijn niet gelegd in een bijzonder of decoratief legpatroon.
- g. Het dak waarop de zonnepanelen worden geplaatst bestaat niet uit bijzondere vormen zoals rond, veelhoekig of een torenspits met een hellingshoek van meer dan 60 graden
- h. Indien het zonnepaneel niet één geheel vormt met de installatie voor het opslaan van water of het omzetten van de opgewekte elektriciteit: dient die installatie aan de binnenzijde van een bouwwerk te worden geplaatst.

Bij plaatsing op schuine daken:

- a. Bij plaatsing van de zonnepanelen op een hellend dakvlak worden de zonnepanelen in één aaneengesloten vierkant of rechthoekig vlak gelegd. Daarbij liggen er geen dakelementen in het vlak zonnepanelen.
- b. De afstand tussen de zonnepanelen, dakelementen, de dakrand, de nokvorst en de goot is minimaal 50 centimeter.

Bij plaatsing op platte daken:

- a. De afstand tot de zijkanen van het dak is tenminste gelijk aan de hoogte van de constructie van het paneel.
- b. De zonnepanelen liggen binnen een zo klein mogelijke hoek van maximaal 15° ten opzichte van het dak met een minimale afstand tot de dakrand van 50 centimeter.

Vormgeving:

- a. De kleur van de zonnepanelen is afgestemd op de kleur van het dakvlak en is zonder patronen of opvallende randen. Indien de kleurstelling overduidelijk (evident) niet mogelijk is, worden zonne-

panelen met mat zwarte, mat antracietkleurige of mat donkergrijze zonnepanelen zonder opvallende randen of patronen geplaatst.

- b. De zonnepanelen zijn vierkant of rechthoekig en alle in dezelfde richting geplaatst (allen staand of allen liggend).

1.5 Vergunningsplicht plaatsen zonnepanelen

Als niet voldaan wordt aan de voorwaarden en criteria zoals genoemd in artikel 1.4, is er een omgevingsvergunning verplicht voor het plaatsen van de zonnepanelen op, aan of bij beschermde gemeentelijke monumenten.

1.6 Overgangsrecht

Deze nadere regels zijn niet van toepassing op aanvragen om omgevingsvergunningen die zijn ingediend voordat deze nadere regels in werking is getreden.

1.7 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze nadere regels treden in werking op de dag na bekendmaking.
2. Deze nadere regels wordt aangehaald als: Nadere regels zonnepanelen op, aan en bij beschermde gemeentelijke monumenten in de gemeente Venlo 2024

Venlo, 27 augustus 2024

Burgemeester en wethouders van Venlo

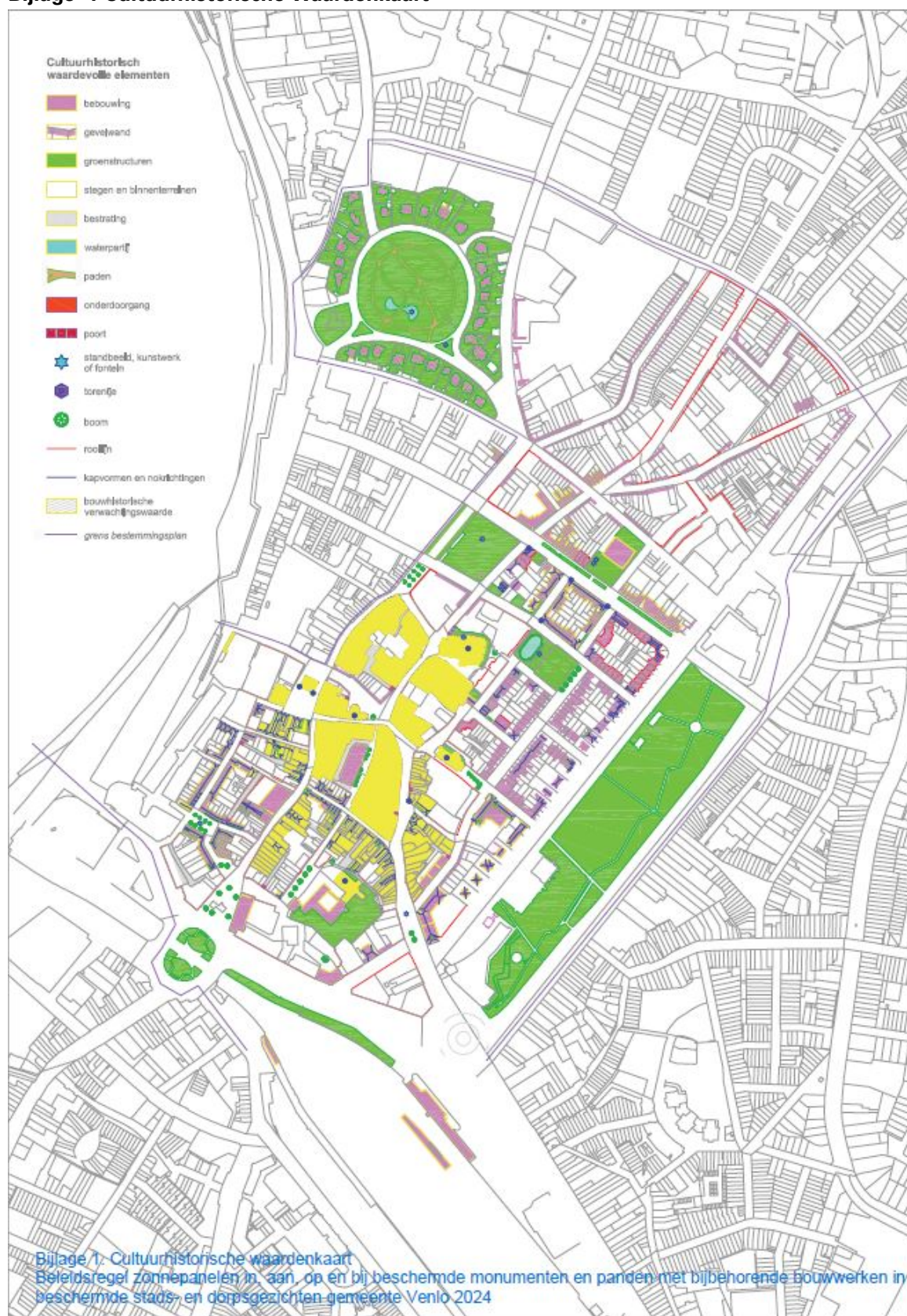
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

Bijlage 1 Cultuurhistorische Waardenkaart

Toelichting

Vergunningsplicht of vergunningsvrij

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) heeft het college van burgemeester en wethouders (hierna: B&W) enige vrijheid in hoe zij de bevoegdheid om omgevingsvergunningen te verlenen, inricht.

In de Erfgoedverordening Venlo 2024, vastgesteld door de gemeenteraad op 23 oktober 2023, en in werking getreden op 1 januari 2024, is in artikel 4.2.3 opgenomen dat B&W nadere regels kunnen stellen met betrekking tot de uitvoering van werkzaamheden aan een gemeentelijk monument. Deze regels kunnen mede inhouden een vrijstelling van het verbod om zonder omgevingsvergunning een gemeentelijk monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen of te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Deze regeling is voor omgevingsvergunningen voor de omgevingsplanactiviteit voor gemeentelijke monumenten van toepassing. Deze regeling geldt niet voor het plaatsen van zonnepanelen op rijksmonumenten. Daarvoor gelden rijksregels waarvan niet kan worden afgeweken door de gemeente. Ook geldt deze regeling niet voor de omgevingsvergunningplicht voor de activiteit bouwen-technisch als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid sub a Omgevingswet. De Omgevingswet en in samenhang met het Besluit Bouwwerken leefomgeving, regelt voor die gevallen al uitputtend wanneer een zonnepaneel in welke situatie omgevingsvergunningsvrij voor de technische bouwactiviteit kan worden geplaatst.

In 2020 heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) haar Advieslijn zonnepanelen op Rijksmonumenten geactualiseerd. Deze advieslijn gaat in op zonnepanelen-installaties bij, aan en op beschermde rijksmonumenten en voor beschermde dorpsgezichten. De advieslijn van het rijk is betrokken bij het opstellen van deze nadere regels voor gemeentelijke monumenten.

De RCE heeft in 2023 de brochure *PV-systemen in rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten. Gemeentelijk beleid maken met aandacht voor erfgoed* opgesteld. In deze brochure zijn voorbeeld afwegingskaders opgenomen voor zonnepanelen en -collectoren in rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten. Deze afwegingskaders zijn betrokken bij het opstellen van deze nadere regels voor gemeentelijke monumenten.

Op basis van artikel 2 van de Verordening adviescommissie en welstand en Erfgoed Venlo 2023 heeft B&W advies gevraagd aan AWE over deze nadere regels. Het positieve advies van de AWE 28 maart 2024 is integraal overgenomen en verwerkt in deze nadere regels.

Er is gekozen om onder bepaalde voorwaarden het plaatsen van zonnepanelen op, aan of bij beschermde gemeentelijke monumenten omgevingsvergunningsvergunningsvrij te maken voor de activiteit omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument). Daarmee gaan we verder dan de advieslijn van de RCE. Deze geeft alleen richtlijnen en afwegingskaders maar maakt niets (onder voorwaarde) omgevingsvergunningsvrij.

Deze nadere regels ziet alleen toe op het plaatsen van zonnepanelen op daken op bouwwerken van gemeentelijke monumenten en panden die op basis van de Cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Venlo niet zijn aangeduid met een 'bouwhistorische verwachtingswaarde'.

Voor het plaatsen van zonnepanelen in tuinen van historische buitenplaatsen, boerderijcomplexen, kloostercomplex of een hof rond een kerk, dient de plaatsing in totaliteit te worden afgewogen. Hiervoor dient een zorgvuldig afgewogen ontwerp te worden opgesteld dat aansluit bij de omgeving, omvang, omringende en streekeigen beplanting en bijvoorbeeld een verdiepte ligging. Vanwege deze specialistische opgave en afweging is blijft in dat geval de activiteit omgevingsvergunningplichtig.

Doel is om het plaatsen van zonnepanelen bij beschermde gemeentelijke monumenten te stimuleren om zo ook een bijdrage te leveren aan de energietransitie, zonder dat dit afbreuk doet aan de (beeld)kwaliteit en het verlies van historisch materiaal van die monumenten. Het belangrijkste uitgangspunt voor het vergunningsvrij plaatsen van zonnepanelen bij beschermde gemeentelijke monumenten, is dat de panelen niet zichtbaar zijn vanaf openbaar toegankelijk gebied. Dit betekent dat de panelen dus niet vanaf de straat waaraan het monument ligt te zien zijn, maar ook niet vanuit omliggende straten, pleinen, parken, plantsoenen en ander publiek toegankelijk gebied. Om te bepalen wat wordt verstaan onder openbaar toegankelijk gebied, is een definitie opgenomen. Deze definitie komt overeen met de definitie van bijlage 1 Besluit bouwwerken leefomgeving. In de *Beleidsregel zonnepanelen op, aan of bij beschermde monumenten en panden in beschermde stads- en dorpsgezichten Venlo 2024* welke gelijktijdig wordt vastgesteld en bekendgemaakt met deze nadere regels, stellen we criteria vast waardoor, als het echt niet anders kan, zonnepanelen vergund kunnen worden in het zicht van openbaar toegankelijk gebied.

De voorwaarden genoemd in artikel 1.4 van deze nadere regels waaronder zonnepanelen vergunningsvrij geplaatst kunnen worden, zijn bedoeld om de zonnepanelen toch aan bepaalde kwaliteitsvereisten te laten voldoen, zodat ze alsnog niet storend aanwezig zijn in het ter plaatse aanwezige beeld, ook al is dat niet zichtbaar vanaf openbaar toegankelijk gebied. Voor constructieve wijzigingen ten behoeve van de zonnepanelen is een bouwkundige toets echter wel gewenst. Om die reden zijn dergelijke maatregelen toch omgevingsvergunningsplichtig op basis van landelijke wet- en regelgeving. Hetzelfde geldt voor zonnepanelen die zichtbaar zijn vanaf openbaar gebied en zonnepanelen geplaatst in cultuurhistorisch waardevolle tuin of erf aanleg of cultuurhistorische waarden van het buitenaanzicht op het monument aantasten.

Welke onderdelen zijn bouw- of cultuurhistorisch waardevol en welke niet? Daarover geeft de redengevende beschrijving van het monument uitsluitsel. Deze redengevende beschrijving hoort bij het aanwijzingsbesluit van het monument en is te raadplegen door iedereen in het gemeentelijk register. In dit document staat wat bouw- of cultuurhistorisch waardevol is en wat niet. Bij twijfel of een zeer beknopte omschrijving, adviseren we eigenaren contact op te nemen met de medewerker erfgoed van de gemeente.